

Motion till riksdagen 2025/26:3900

av **Nadja Awad m.fl. (V)**

med anledning av prop 2025/26:93 Ett språkrav inom äldreomsorgen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett förslag som säkrar permanent finansiering för de aktiviteter som regeringen anser vara engångskostnader och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett förslag som säkerställer att statsbidraget även kan användas för att rekrytera nya yrkesgrupper som kan stötta i äldreomsorgen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett förslag som tar hänsyn till verksamheternas och kommunernas olika förutsättningar och att det reflekteras i statsbidragets fördelningsnyckel och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett förslag där medlen till äldreomsorgen matchas med motsvarande bidrag till vuxenutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett förslag som stödjer och lyfter vikten av språkmatchning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringen har i proposition *Ett språkrav inom äldreomsorgen* presenterat förslag som ämnar att stärka språkkunskaperna i svenska hos omsorgspersonal inom äldreomsorgen. Vänsterpartiet delar grundsynen att det är av stor vikt att omsorgspersonal kan kommunicera med omsorgstagarna och deras anhöriga och vi ställer oss därför positiva till propositionen i stort. Samtidigt innehåller de föreslagna ändringarna brister och det saknas viktiga perspektiv som vi menar hade stärkt äldreomsorgen och språkkunskaperna i svenska hos medarbetarna ytterligare. Det är dessutom olyckligt att regeringen fortsätter benämna förslaget som ett språkrav, när det snarare handlar om ett arbetsgivaransvar att utbilda sin personal.

Regeringen betraktar framtagandet av rutiner och processer som en engångskostnad för kommunerna och beräknar kostnaden till 30 miljoner kronor för samtliga kommuner. Vi anser, tillsammans med remissinstanser som Sveriges kommuner och regioner, att det är en felaktig bedömning att detta inte kommer vara ett återkommande arbete för kommunerna. I stället för att vara en engångskostnad menar Vänsterpartiet att detta bör vara en del av den permanenta finansieringen. Därför bör regeringen återkomma med ett förslag som säkrar permanent finansiering för de aktiviteter som regeringen anser vara engångskostnader. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

I regeringens förslag till svenskalyft avser statsbidraget att främst finansiera arbetstid/löner för personalen som ska kunna studera på arbetstid. I de verksamheter där en hög andel av personalen behöver språkstöd kommer det sannolikt bli svårt att avvara personal och rekrytera vikarier i tillräckligt hög utsträckning idag, på grund av de stora problemen med personalbrist. Vänsterpartiet anser därmed att det även bör gå att använda statsbidraget för att finansiera rekrytering av nya yrkesgrupper, till exempel specialpedagoger, språklärare, språkombud o.d., som kan stötta i äldreomsorgen. Regeringen bör därför återkomma med ett förslag som säkerhetsställer att statsbidraget även kan användas för att rekrytera nya yrkesgrupper som kan stötta i äldreomsorgen. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiet anser att det behöver tas större hänsyn till att kommuner och äldreomsorgsverksamheter har olika förutsättningar och behov när det gäller kunskaper i svenska hos personalen. De verksamheter som har de största utmaningarna med att utbilda sin personal kommer att behöva mer stöd än andra verksamheter. Det här menar vi behöver reflekteras i statsbidragets fördelning mellan kommuner. Regeringen bör

därför återkomma med ett förslag som tar hänsyn till verksamheternas och kommunernas olika förutsättningar och att det reflekteras i statsbidragets fördelningsnyckel. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Regeringens satsning på ett svenskalyft inom äldreomsorgen ser Vänsterpartiet som positivt och det tillhörande statsbidraget som nödvändigt för att det ska finnas förutsättningar för arbetsgivarna att genomföra det. Förslaget kommer att leda till att fler anställda inom äldreomsorgen läser svenska som andraspråk (SVA) på grundläggande eller gymnasial nivå, vilket innebär en ökad efterfrågan på vuxenutbildningen. Därför behöver en satsning på arbetsgiversidan också mötas av en liknande satsning på vuxenutbildningen, som kommer att behöva mer utbildningsplatser och resurser. Regeringen bör därför återkomma med ett förslag där medlen till äldreomsorgen matchas med motsvarande bidrag till vuxenutbildningen. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiet delar regeringens hållning om att språket är en viktig nyckel för att säkerställa en god äldreomsorg. Detta gäller inte minst det svenska språket, men det gäller även övrig språkkompetens som personalen besitter. Hos många omsorgstagare med annat modersmål än svenska avtar förmågan att uttrycka sig i det inlärd språket. Ibland på grund av kognitiva svårigheter, men oftare för att språket används mindre när man slutat jobba. Att kunna uttrycka sig på modersmålet går mycket enklare. Det finns många anställda inom äldreomsorgen som har språkkompetens på de modersmål som många omsorgstagare har. Detta är något som bör uppmärksammas och nyttjas för att skapa bättre förutsättningar för en god vård och omsorg. Att kunna kommunicera med de boende inom äldreomsorgen, oavsett språk, borde vara av högsta prioritet. Därför borde anställdas språkkompetens matchas med de boendes modersmål och språkkompetens i andra språk än svenska borde ses som den kompetens det är. Regeringen bör därför återkomma med ett förslag som stödjer och lyfter vikten av språkmatchning. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Nadja Awad (V)

Maj Karlsson (V)

Malcolm Momodou Jallow (V)

Isabell Mixter (V)

Karin Rågsjö (V)

Vasiliki Tsouplaki (V)

Ciczie Weidby (V)